

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

Poskytování informací o příjemcích veřejných prostředků

Právní klinika ombudsmanské praxe II. Podzim 2015

Povaha, smysl a účel práva na informace

- Veřejné subjektivní právo
- Politické právo
- Přímě vymahatelné
(čl. 41 Listiny, III. ÚS 28/96 ze dne 16. 5. 1996)
- Záruka zákonnosti veřejné správy
- Posílení důvěry veřejnosti ve veřejnou správu
- Princip dobré správy – otevřenost veřejné správy

Judikatura: 6 As 18/2009- 63 ze dne 14. 9. 2009

Ústavněprávní limity práva na informace a jejich zákonné provedení

Čl. 17 odst. 4 Listiny

➤ Formální omezení – zákonem

- a) Hmotněprávní – důvody odepření (zejm. §§ 7-11 InfZ)
- b) Procesní – rozhodnutí o odepření informace (§ 15 InfZ)

➤ Materiální podmínky

- a) legitimní účel (ochrana jiného práva/svobody, bezpečnost státu, veřejná bezpečnost, ochrana veřejného zdraví, ochrana mravnosti)
  - b) nezbytnost omezení (ve smyslu „nelze účelu dosáhnout jinak“)
- Omezení vykládat restriktivně (čl. 4 odst. 4 Listiny, § 12 InfZ)- zákaz zneužití omezení k jinému než stanovenému účelu

Fixmac preview - 000087377102

Judikatura: 3 Ads 33/2006, 5 A119/2001, 6 As 18/2009 aj.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

Test proporcionality

1. **Test vhodnosti** – Umožňuje institut omezující základní právo dosáhnout sledovaný cíl (ochrany jiného práva/veřejného zájmu)?
2. **Test potřebnosti** – Jde sledovaného cíle dosáhnout jinak? Jde ve vztahu k dotčenému základnímu právu o nejšetrnější prostředek? Existuje jiná možnost, jak dosáhnout zamýšleného cíle bez toho, aniž by bylo dotčeno jiné základní právo?
3. **Test poměrování zájmů** – porovnání závažnosti obou v kolizi stojících základních práv

Judikatura: Pl. ÚS 4/94 - základní práva *prima facie* rovnocenná, obdobně ÚS SR – Pl. ÚS. 1/09-34, Pl. ÚS 22/06

Porovnání základních práv

1. **Empirický argument** – faktická závažnost důsledků neposkytnutí informace a dopadů spojenými s poskytnutím informace
2. **Systemový argument** – zařazení a smysl dotčených práv v systému základních práv a svobod (rovnost práv)
3. **Kontextový argument** – další negativní dopady omezení jednoho základního práva v důsledku upřednostnění jiného
4. **Hodnotový argument** – pozitiva v kolizi stojících základních práv vzhledem k akceptované hierarchii hodnot

Informace o platech a odměnách

Sp. zn. 4735/2011/VOP/PPO - ÚŠI
Sp. zn. 5362/2011/VOP/KČ – ústecký kraj

Jak chápat § 8b InfZ aneb kdy se (ne)poskytují základní osobní údaje o příjemcích veřejných prostředků?

Osobní údaje o příjemcích platů a odměn

Shrnutí dosavadní judikatury:

- Maděra vs. Zlínský Magistrát 5 As 57/2010-79 ze dne 27. 5. 2011- výše a důvody odměn vedoucího informačních systémů
- NSS 4 As 40/2010-60 ze dne 11. 11. 2011 - mimořádné odměny učitelů MŠ a ZŠ Psáry
- KS v Praze 45 A 4/2012-76 ze dne 27. 6. 2012
- NSS 1 As 169/2012-38 ze dne 6. 12. 2012 – výše základního platu, osobního ohodnocení a odměn tajemnice Městského úřadu Benešov a dalších dvou vedoucích odborů MěÚ
- Rozšířený senát NSS (usnesení 8 As 55/2010-23 ze dne 28. 2. 2012) ?

Stanovisko ochránce k poskytování údajů o platech a odměnách úředních osob

- **Zákonodárce nemůže nikdy zcela nahradit exekutivu při provádění testu veřejného zájmu** v rámci posuzování konkrétního případu. Může sice pro uplatnění správního uvážení a pro poměřování v kolizi stojících ústavních práv vymezit v zákoně určité mantinely, nemůže však vzájemné poměřování ústavně zaručených práv zcela vyloučit.
- Ustanovení **§ 8b InfZ rozšiřuje právo na informace** o právo na sdělení některých osobních údajů bez souhlasu subjektu těchto údajů, a to nad rámec důvodů vymezených v zákoně o ochraně osobních údajů.
- Ustanovení § 8b InfZ lze chápat jako zcela **samostatnou výjimku** z ochrany osobních údajů nebo (zčásti) jako **upřesnění** toho, co se myslí termínem „**údaj vypovídající o veřejné anebo úřední činnosti, o funkčním nebo pracovním zařazení zaměstnance veřejné správy**“ .
- Ustanovení § 8b InfZ **umožňuje přístup k informacím o veřejných prostředcích vyplacených zaměstnancům veřejné správy** ve formě mzdy či platu včetně jeho nenárokových složek.

Stanovisko ochránce k poskytování údajů o platech a odměnách úředních osob

„Příjemcem veřejných prostředků“ je **každý zaměstnanec** veřejné správy. Pokud občan žádá informaci o platech a odměnách vybraných zaměstnanců úředních osob, rozhodování o takové žádosti se neodehrává v prosté rovině poskytnout - odmítnout. Podstatou rozhodování úřadu je naopak otázka, zda **sdělit informace o platu všech „příjemců veřejných prostředků“** (to znamená přijmout test proporcionality provedený zákonodárcem v § 8b InfZ) **nebo jen u vybraných**, u nichž s ohledem na jejich postavení a pravomoci převládá veřejný zájem na zveřejnění takové informace (to **znamená provést vlastní test proporcionality s ohledem na konkrétní okolnosti**).

Tabulka za rok 2012 v Kč

	roční plat	roční odměna
vedoucí Úřadu vlády	1 169 520	1 659 000
náměstek 1	983 760	700 000
náměstek 2	0	0
náměstek 3	697 560	790 000
náměstek 4	0	0
náměstek 5	861 360	380 000
náměstek 6	929 400	1 397 000
náměstek 7	807 600	335 000
VŘS 1	998 280	840 000
VŘS 2	0	0
VŘS 3	0	0
VŘS 4	0	0
VŘS 5	737 400	130 000

Osobní údaje o příjemcích platů a odměn

Rozšířený senát NSS – 8 As 55/2012

Informace o platech zaměstnanců placených z veřejných prostředků se podle § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím **zásadně poskytují**, a jen zcela **výjimečně** je možné jejich poskytnutí **odepřít** na základě principu **proporcionality**.

návrat k Maděrovi ?

Osobní údaje o příjemcích platů a odměn se zásadně poskytují o:

- zaměstnancích v řídicích pozicích povinného subjektu,
- zaměstnancích podílejících se na výkonu vrchnostenských oprávnění povinného subjektu, má-li povinný subjekt taková oprávnění (např. rozhodujících o právech či povinnostech osob, provádějících dohledovou, inspekční či kontrolní činnost, autorizované měření, zkušební činnost, metodické vedení apod.),
- zaměstnancích, kteří, ač se sami na vlastní vrchnostenské činnosti nepodílejí, ji mohou nikoli nevýznamným způsobem ovlivnit (např. připravují podklady k rozhodování či koncepty rozhodnutí, zajišťují oběh dokumentů, zabezpečují provádění vrchnostenských činností po technické stránce nebo vykonávají jiné obdobné záležitosti v souvislosti s nimi),
- zaměstnancích organizujících či provádějících činnosti, jež jsou úkolem povinného subjektu,
- zaměstnancích k takovýmto činnostem poskytujících významné podpůrné či doprovodné služby (např. analýzy, plánování, informační servis, zajištění vhodného technického a organizačního zázemí, logistika, informační technologie, provoz budov a jiných zařízení povinného subjektu),
- zaměstnancích majících z jiných než výše uvedených důvodů faktický vliv na činnost povinného subjektu (např. poradci, osobní asistenti osob v řídicích nebo jiných důležitých pozicích, osoby s nikoli nevýznamným faktickým vlivem na tok informací uvnitř povinného subjektu či na jeho komunikaci navenek),
- zaměstnancích, jejichž činnost má nebo může mít ekonomické dopady na veřejné rozpočty nebo na hospodaření povinného subjektu či jím řízených, jeho dohledu podléhajících, jím spravovaných či jinak ovlivňovaných osob.

Osobní údaje o příjemcích platů a odměn se **NEPOSKYTUJÍ** u osob:

- ❑ *které se na podstatě vlastní činnosti povinného subjektu podílí jen nepřímo a při zohlednění všech okolností nevýznamným způsobem a*
- ❑ *nevystávají konkrétní pochybnosti o tom, zda v souvislosti s odměňováním této osoby jsou veřejné prostředky vynakládány hospodárně.*

Procedurální aspekty poskytování osobních údajů

□ poskytnutí informací na žádost = faktický úkon povinného subjektu (zásah dle § 82 s. ř. s.) → ochrana = zásahová žaloba

„dotčené osoby“ dle § 4 odst. 4 SŘ (dotčená osoba = subjekt údajů)

□ neposkytnutí informací = správní rozhodnutí → ochrana = odvolání účastníka řízení (žadatel nebo „dotčená osoba“ dle § 27 odst. 2 SŘ)

□ Vydáním rozhodnutí: dotčená osoba → účastník řízení

□ Hodlá-li povinný subjekt informace poskytnout → povinnost informovat osoby, které by mohly být poskytnutím informace dotčeny na svém právu na informační sebeurčení.

□ Opomenutí účastenství = podstatná vada řízení → nezákonné rozhodnutí